

tím spíše, an již před úrazem měl nohu zlomenou. Leč nelze přezírat, že chodec, jenž přechází silnici podle zjištění soudů velmi frekventovanou, musí též toho dbáti, by se vyhýbal vozidlům a, třebaže právě v době, kdy se žalobce ubíral silnicí, nejela pouliční dráha ani jiný povoz, musil především věnovati pozornost ruchu a dopravě na silnici, poněvadž se situace může neočekávaně změnit. Jestliže si tedy žalobce právě v okamžiku, kdy přecházel přes kolejnici, nevšiml díry, nelze to pokládati za zavinění tak veliké, jaké se zračí v tom, že dráha ponechala kolejiště v tak vadném stavu, jak bylo zjištěno. Takovéto přímé zanedbání povinnosti jest zaviněním větším, než neopatrnost, jež stihá žalobce. Bylo proto uznati, že nároky žalobcovy jsou po právu třemi čtvrtinami.

Čís. 9357.

Byla-li umluvena splatnost pohledávky dnem nastoupení dědictví dlužníkem, jest rozuměti nastoupením dědictví již dědickou přihláškou. Lhostejno, že byla napotom podána žaloba o neplatnost závěti. Účinky nastoupení dědictví trvají, dokud není o nastoupení dědictví právoplatně rozhodnuto, pozůstalost odevzdána a její projednání prohlášeno za skončené.

(Roz. ze dne 12. listopadu 1929, Rv I 1792/28.)

Žalovaná dluhovala žalobci 20.000 Kč, jež se zavázala zaplatiti podle možnosti, nejdéle však po nastoupení dědictví po smrti svého otce Jindřicha W-a. Jindřich W. zemřel dne 2. srpna 1925 a žalovaná se přihlásila dne 9. srpna 1926 k dědictví výminečně ze závěti, kterážto dědická přihláška byla na soud přijata. Proti žalobě o zaplacení 20.000 Kč namítala žalovaná najmě, že dosud nenastala splatnost zažalované pohledávky, ježto slovy »po nastoupení dědictví« jest rozuměti skutečné převzetí dědického podílu, nikoliv formální podání dědické přihlášky, ježto žalované teprve po skutečném převzetí dědictví bude umožněno, dosáhnouti prostředků k zaplacení dluhu. *Procesní soud první stolice* uznal podle žaloby, mimo jiné z těchto důvodů: Co se týče námítky, že nenastala splatnost, jde z dlužního úpisu na jevo, že se žalovaná zavázala, že zaplatí dluh nejdéle po nastoupení dědictví po smrti Jindřicha W-a. Jde jen o to, co jest rozuměti slovy »po nastoupení«. Že Jindřich W. zemřel v roce 1925, jest soudu známo. Rovněž, že se žalovaná přihlásila za dědičku výminečně. Nastoupením dědictví se rozumí ujetí se držby dědictví (viz slovní rejstřík k občanskému zákoníku komentář Stubenrauchův). Z použití slov nastoupení dědictví v §§ 800, 802, 805 a 809 obč. zák. jde bezpochyby na jevo, že jest rozuměti nastoupením dědictví přihlášením se k dědictví a přijetím této přihlášky. Avšak, i kdyby se nesdílel tento názor, musí býti podle svědecké výpovědi H-a vzato za prokázáno, že při stanovení doby splatnosti dluhu měly strany výslovně na mysli zadání a přijetí dědické přihlášky a že

v tomto směru nebylo o době splatnosti mezi stranami pochybnosti. Namítá-li žalovaná, že závěť po Jindřichu W-ovi jest napadána nyní-ším žalobcem (tato okolnost je soudu známa), takže napadá tím i její přihlášení za dědičku, jest to lhostejné, ježto zadání dědické přihlášky žalovanou jest věcí ryze osobní, tímto zadáním jest prokázána její vůle dědictví nastoupiti, proti níž nemůže žalobce činiti opatření. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Ježto se výslovně mluví o nastoupení dědictví, nemůže býti pochybnosti o tom, že podle obsahu dlužního úpisu, přihlíží-li se k zákonnému ustanovení § 800 obč. zák., jest nastoupením dědictví vyrozumívati přihlášku dědickou, jak správně uvádí procesní soud. Jde nyní jen o to, zda strany slovem: »Erbantritt« měly na mysli něco jiného, než co tím míní zákon. A tu zjistil procesní soud svědeckou výpověď Josefa H-a, že strany měly právě na mysli přihlášku dědickou, zjištění to je bezvadné, neboť svědek výslovně udal, že i žalobci i zmocněnci žalované Karlu W-ovi důkladně vyložil, že za nastoupení dědictví jest pokládati dědickou přihlášku a její přijetí na soud. Okolnost, že svědek Josef H. uvádí, že doba splatnosti byla odsunuta až do doby nastoupení dědictví proto, že se žalované v čase vystavení dlužního úpisu nedostávalo peněžitých prostředků, nemůže na věci nic měniti, neboť ve skutečnosti dluh ten již v čase vystavení dlužního úpisu existoval. Žalovaná měla dluh zaplatiti podle možnosti a jako nejzazší hranice splatnosti bylo právě ujednáno nastoupení dědictví žalovanou po jejím otci, takže tímto okamžikem splatnost dluhu podle úmyslu stran nastala bez ohledu na to, zda v tu dobu bude žalovaná již míti po ruce peněžní prostředky čili nic. Že otec žalované Jindřich W. již zemřel, a že se žalovaná k jeho pozůstalosti ze závěti přihlásila a že přihláška ta na soud byla přijata, jest nesporno, takže tím splatnost zažalované pohledávky podle dlužního úpisu podle stran nastala, a nemůže na tom nic měniti okolnost, že žalobce závěť jako neplatnou žalobou napadá. Že by tu šlo na straně žalobce o nepoctivé žádání, že by tudíž byla oprávněnou žalovanou stranou vznesená námitka exceptio doli, je vyloučeno, když žalobci vzešel nárok na zaplacení zažalované pohledávky již v době podání žaloby jak podle dlužního úpisu tak i podle úmyslu stran.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce posouzena byla sporná věc v napadeném rozsudku zcela správně, pročež dovolací soud schvaluje tuto část rozsudků nižších stolic. Že se nastoupení dědictví dovolatelkou, jímž podle § 800 obč. zák. jest rozuměti její dědickou přihlášku na základě posledního pořízení jejího otce Jindřicha W-a stalo bezpředmětným z důvodu, že žalobce podal dne 25. června 1927 žalobu se žalobním žádáním, že jest poslední pořízení neplatné, kteréhožto rozsudečného výroku se domáhá také proti dovolatelce, nelze uznati. Nehledí-li se k tomu, že o této žalobě vůbec dosud nebylo rozhodnuto, podle § 806 obč. zák. dědic ne-

může již odvolati soudní přihlášku k dědictví, ani bezvýhradnou přihlášku změnit a vyhradit si dobrodiní inventáře, takže účinky nastoupení dědictví (§ 800 obč. zák.) trvají tak dlouho, dokud není o nastoupení dědictví právoplatně rozhodnuto, pozůstalost odevzdána (§ 819 obč. zák. a § 149 nesp. říz.) a její projednání za skončené (§ 174 nesp. říz.) prohlášeno. To se dosud nestalo. Dovolatelka nechce rozlišovati mezi nastoupením (§ 800 obč. zák.) a mezi odevzdáním (§ 819 obč. zák.) dědictví. Její tvrzení, že podáním žaloby o neplatnost závěti nastala situace, jako kdyby její dědická přihláška vůbec nebyla učiněna, není opory v zákoně, naopak jest uznati, že její nastoupení dědictví dosud trvá a účinkuje, vždyť by jinak proti ní žaloba ta ani nemohla býti podána. Podáním žaloby nebyly zmařeny účinky dědické přihlášky dovolatelčiny. Poněvadž den nastoupení dědictví jest zároveň dnem splatnosti žalobní pohledávky, správně poznaly soudy nižších stolic, že námitka nedospělosti žalobní pohledávky je lichá.

Čís. 9358.

Vinkulací pojistného ve prospěch pojistníkovy věřitele, jež se stala součástí pojišťovací smlouvy, nastal přímý právní poměr mezi pojistníkovým věřitelem a pojišťovnou. Peníze vyplacené pojišťovnou přešly bezprostředně do vlastnictví pojistníkovy věřitele, jenž se stal příjemcem podle § 1431 obč. zák. Byly-li veřejnými společníky pojištěné společnosti předsevzaty po požáru úkony, jimiž měli býti uvedeni v omyl činitelé vyšetřující škodu, čímž podle pojišťovacích podmínek pojistník ztratil právo na plnění pojišťovatelovo, jest příjemce plnění povinen vrátiti pojišťovně celý od ní přijatý peníz (nikoliv jen to, co má ještě v rukou v čase žaloby).

Z toho, že byla do pojištění zahrnuta i cizí nemovitost, nelze usuzovati, že jde o pojištění na cizí účet. Vlastnictví pojištěné věci neopravňuje o sobě k nároku na pojišťovatelovo plnění, jež podle pojišťovací smlouvy přísluší jen pojistníku. Uzavřela-li pojišťovací smlouvu veřejná obchodní společnost, nestali se pojistníky jednotliví veřejní společníci. Pojištěný peníz musel býti vyplacen pojistníku (veřejné obchodní společnosti), nikoliv každému společníku, třebať spoluvlastníky vyhořelé nemovitosti byli společníci. Lhostejno, že jeden ze spoluvlastníků nic nezavinil, co by způsobilo průpad vyplacené pojistné sumy.

Pokud jest míti za to, že byla uzavřena jednotná pojistná smlouva, třebať pojišťovací sazby ohledně různých předmětů byly různé.

Úpadce má způsobilost vstoupiti do sporu jako vedlejší intervenient.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1929, Rv II 769/28.)

Firma Vilém G., továrna na sukno, uzavřela dne 23. srpna 1924 a 8. října 1924 s pojišťovnou U. a s pojišťovnou S. pojišťovací smlouvy, jimiž pojistila své tovární budovy se zařízením, se stroji a se zásobami proti požárním škodám a proti výbuchu na Kč 2,076.844 a Kč 41.310